

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruse muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2001. a määrust nr 105 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ (edaspidi *ohtlike kemikaalide määrus*).

Määruse muudatusega uuendatakse ohtlike kemikaalide määruse lisa „Töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ (edaspidi *lisa*), eemaldades ohtlikud kemikaalid (edaspidi *aine*), mis on lisas välja toodud dubleerivalt (sama aine on erinevate nimetuste, kuid samade piirnormide ja märgetega kaks või enam korda). Alles jäetakse üks rida aine kohta.

Määruse lisa viiakse kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta direktiiviga (EL) 2017/2398¹, lisades üldise piirnormi sissehingatavale kristallilisele ränidioksiidile ning eemaldades kvartsi, kristobaliidi ja tridümiidi piirnormid. Muudatuse eesmärk on tagada õigusselgus ohtlike kemikaalide määruse lisa mõistmisel ja järgimisel ning kooskõla varem Eesti õigusesse üle võetud direktiiviga.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi töösuhete ja töökeskkonna osakonna nõunik Dana Kadanik (715 3461, dana.kadanaik@sm.ee) ning sama osakonna juht Seili Suder (626 9191, seili.suder@sm.ee).

Eelnõu mõjusid on hinnanud analüüsi ja statistika osakonna analüütik Ester Rünkla (626 9177, ester.runkla@sm.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud õigusosakonna õigusnõunik Ethel Bubör (626 9738, ethel.bubor@sm.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2001. a määrust nr 105 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ (RT I, 12.03.2022, 30).

Eelnõu ei ole seotud muude menetluses olevate eelnõudega. Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga asendatakse ohtlike kemikaalide määruse lisa „Töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ uue lisaga (eelnõu lisa).

1) Esiteks eemaldatakse ohtlike kemikaalide määruse lisast ained, mis on lisas nimetatud dubleerivalt, kuid erinevate nimetustega. Liigsete ainete eemaldamisega tagatakse parem ülevaade ainete kehtivatest piirnormidest.

Alljärgnevas tabelis on esitatud eemaldatavate ainete nimetused, nende eemaldamise põhjendus, lisasse alles jääva aine nimetus ning aine CAS number.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2017/2398, 12. detsember 2017, millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017L2398>

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldatud aine põhjendus
• Isopropüülamiin (2-aminopropaan)	75-31-0	2-aminopropaan (isopropüülamiin)	Lisast eemaldatakse ained, mille piirnormid ja märkused on samad, kuid aineid on lisas nimetatud erineva nimetusega kaks või enam korda. Piirnormide muutmist antud muudatusega ei kaasne.
• Hüdrokinoon (1,4-benseendiool)	123-31-9	1,4-benseendiool (hüdrokinoon)	
• Stüreen (fenüületeen, vinüülbenseen) • Fenüületeen (stüreen, vinüülbenseen)	100-42-5	Vinüülbenseen (stüreen, fenüületeen)	
• Fenüülbenseen (bifenüül, difenüül) • Difenüül (fenüülbenseen, bifenüül)	92-52-4	Bifenüül (difenüül, fenüülbenseen)	
• DDT(4,4'-diklorodifenüül-trikloroetaan)	50-29-3	4,4'-diklorodifenüül-trikloroetaan (DDT)	
• 1,2-etaandiamiin (etüleendiamiin, 1,2-diaminoetaan) • 1,2-diaminoetaan (etüleendiamiin, 1,2-etaandiamiin)	107-15-3	Etüleendiamiin (1,2-etaandiamiin, 1,2-diaminoetaan)	
• 1,4-diaminobenseen (p-fenüleendiamiin)	95-54-5	p-fenüleendiamiin (1,4-diaminobenseen)	
• Enfluraan (efraan, 1,1,2-trifluoro-2-kloroetüüldifluorometüüleeter)	13838-16-9	Efraan (enfluraan, 1,1,2-trifluoro-2-kloroetüüldifluorometüüleeter)	
• Dimetüülftalaat (dimetüülbenseen dikarboksülaad)	131-11-3	Dimetüülbenseen-dikarboksülaad (dimetüülftalaat)	
• Kloroäädikhape (kloroetaanhape)	79-11-8	Kloroetaanhape (kloroäädikhape)	
• 2-metüülpropeenhape (metakrüülhape)	79-41-4	Metakrüülhape (2-metüülpropeenhape)	
• Metüületanaat (metüületsetaat)	79-20-9	Metüületsetaat (metüületanaat)	
• Metüülbromiid (bromometaan)	74-83-9	Bromometaan (metüülbromiid)	
• Piperasiin (dietüleendiamiin)	110-85-0	Dietüleendiamiin (piperasiin)	
• 1,2,3-propaantriool (glütseriin, glütserool)	56-81-5	Glütseriin (glütserool, 1,2,3-propaantriool)	
• Perkloroetaan (heksakloroetaan)	67-72-1	Heksakloroetaan (perkloroetaan)	Aineid on ohtlike kemikaalide määruse lisas nimetatud kaks või enam korda alates 2002. aastast.

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldatud aine põhjendus
<ul style="list-style-type: none"> Heksaklorotsüklopentadieen (perklorotsüklopentadieen) 	77-47-4	Perklorotsüklopentadieen (heksaklorotsüklopentadieen)	
<ul style="list-style-type: none"> Perklorobutadieen (heksakloro-1,3-butadieen) 	87-68-3	Heksakloro-1,3-butadieen (perklorobutadieen)	
<ul style="list-style-type: none"> Pentaandiaal (glutaaraldehüüd) 	111-30-8	Glutaaraldehüüd (pentaandiaal)	
<ul style="list-style-type: none"> 3-kloro-1-propeen (2-propenüülkloriid, allüülkloriid) 2-propenüülkloriid (allüülkloriid, 3-kloro-1-propeen) 	107-05-1	Allüülkloriid (2-propenüülkloriid, 3-kloro-1-propeen)	
<ul style="list-style-type: none"> 1,2-etaandiool (etüleenglükool) 	107-21-1	Etüleenglükool (1,2-etaandiool)	
<ul style="list-style-type: none"> 2-propeen-1-ool (allüülalkohol) 	107-18-6	Allüülalkohol (2-propeen-1-ool)	
<ul style="list-style-type: none"> Etüleenklorohüdrin (2-kloroetanool) 	107-07-3	2-kloroetanool (etüleenklorohüdrin)	
<ul style="list-style-type: none"> Tiofenool (fenüülmerkaptaan, benseentiool) 	108-98-5	Benseentiool (fenüülmerkaptaan, tiofenool)	
<ul style="list-style-type: none"> 1,1,1-trikloroetaan (metüülkloroform) 	71-55-6	Metüülkloroform (1,1,1-trikloroetaan)	
<ul style="list-style-type: none"> Metüülamiin (aminometaan) 	74-89-5	Aminometaan (metüülamiin)	
<ul style="list-style-type: none"> 2,5-tsükloheksadieen-1,4-dioon (kinoon, p-bensokinoon) p-bensokinoon (2,5-tsükloheksadieen-1,4-dioon, kinoon) 	106-51-4	Kinoon (p-bensokinoon, 2,5-tsükloheksadieen-1,4-dioon)	
<ul style="list-style-type: none"> Katehool (katehhiin) 	120-80-9	Katehhiin (katehool)	
<ul style="list-style-type: none"> 2-kloro-1,3-butadieen (kloropreen) 	126-99-8	Kloropreen (2-kloro-1,3-butadieen)	
<ul style="list-style-type: none"> 1,3-butadieen (divinüül) 	106-99-0	Divinüül (1,3-butadieen)	
<ul style="list-style-type: none"> CFC11 (freoon 11, fluorotriklorometaan) 	75-69-4	Fluorotriklorometaan (CFC 11, freoon 11)	
<ul style="list-style-type: none"> 1-aminobutaan (butüülamiin) 	109-73-3	Butüülamiin (1-aminobutaan)	
<ul style="list-style-type: none"> Metülaal (dimetoksümetaan) 	109-87-5	Dimetoksümetaan (metülaal)	
<ul style="list-style-type: none"> N-metüültetrahydro-1,4-oksasiin (N-metüülmorfoliin) 	109-02-4	N-metüülmorfoliin (N-metüültetrahydro-1,4-oksasiin)	
<ul style="list-style-type: none"> Etüülamiin (aminoetaan) 	75-04-7	Aminoetaan (etüülamiin)	
<ul style="list-style-type: none"> Vinüülkloriid (kloroeteen) 	75-01-4	Kloroeteen (vinüülkloriid)	

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldatud aine põhjendus
• 3-heptanoon (etüülbutüülketoon)	106-35-4	Etüülbutüülketoon (3-heptanoon)	

2) Teiseks edastas Euroopa Komisjon (edaspidi *komisjon*) Eestile märgukirja leides, et Eesti õiguses ei ole mõjurile „sissehingatav kristalliline ränidioksiiditolm“ kokkupuute piirnormi kehtestatud, mis tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2004/37/EÜ² ning sellega seotud muudatuste ülevõtmisest.

Direktiivi (EL) 2017/2398 lisas on sätestatud piirnorm sissehingatavale kristallilisele ränidioksiiditolmule, mis on kristallilises struktuurolekus (mitte amorfne). Vastavalt direktiivile (EL) 2017/2398 lisatud seletuskirjale³ esineb kristalliline ränidioksiid järgmistes eri vormides: α-kvarts, β-kvarts, α-tridümiit, β-tridümiit, α-kristobaliit, β-kristobaliit, keatiit, koesiit, stišoviit ja moganiit. Eesti õiguses käsitleti direktiivi (EL) 2017/2398 ülevõtmisel kristallilise ränidioksiiditolmuna, vastavalt selle seletuskirjale, aine kolme töökeskkonnas peamiselt esinevat vormina: kvartsina (peentolm) piirnormiga 0,1 mg/m³, kristobaliidi peentolmuna piirnormiga 0,5 mg/m³ ja tridümiidi peentolmuna piirnormiga 0,05 mg/m³. Kuna kristalliline ränidioksiiditolm esineb ka teistes vormides, millele ei ole Eesti õiguses piirnormi sätestatud, lisatakse direktiivist tulenevalt ohtlike kemikaalide määruse lisasse mõjur „sissehingatav kristalliline ränidioksiiditolm“ piirnormiga 0,1 mg/m³ (piirnorm 8 tunni kohta). Piirnorm kehtib ühtse piirnormina kõikidele järgmistele erivormidele: α-kvarts, β-kvarts, α-tridümiit, β-tridümiit, α-kristobaliit, β-kristobaliit, keatiit, koesiit, stišoviit ja moganiit. Selle muudatusega seoses eemaldatakse varem kehtinud kvartsi, kristobaliidi ja tridümiidi piirnormid. Kristobaliidi ja tridümiidi peentolmu osas kehtisid rangemad piirnormid kui eelnõuga kehtestatav direktiivist tulenev piirnorm.

Lisatavale mõjurile „sissehingatav kristalliline ränidioksiiditolm“ lisatakse märked 1 ja C. Märged „1“ defineerib ohtlike kemikaalide lisas piirnormi peentolmule, mis koosneb alla 2,5-mikromeetrise läbimõõduga osakestest, mis võivad jõuda koos sissehingatava õhuga kopsu alveoolidesse (respireeritav fraktsioon).

Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus avaldas teaduslike tõendusmaterjalide põhjal koostatud monograafias 100C,⁴ et kvartsi- või kristobaliiditolmuna esineval kristallilisel ränidioksiidil on kantserogeenne mõju inimesele (grupp 1). Töökeskkonna keemiliste mõjurite piirnormide teaduskomitee (SCOEL) hindas mõju, mida kristalliline ränidioksiid (sissehingatav tolmu) avaldab töötajatele töökeskkonnas.

Turustatav kristalliline ränidioksiid kuulub määruse (EÜ) nr 1272/2008⁵ kohase klassifitseerimiskohustuse alla, samas kui tööprotsessi käigus tekkivat ränidioksiiditolmu ei turustata ja seepärast ei ole seda vaja ka kõnealuse määruse kohaselt klassifitseerida. Direktiiviga 2004/37/EÜ nähakse siiski ette, et I lisasse tuleb kanda seal osutatud tööprotsessis vabanenud ained ja segud, mis vastavad kantserogeenina klassifitseerimise kriteeriumidele, kuigi nende suhtes ei kohaldata eespool nimetatud määruse kohast klassifitseerimiskohustust. Sissehingatav kristalliline ränidioksiiditolm kuulub sellesse kategooriasse. Seega, kuigi sissehingatavat kristallilist ränidioksiiditolmu ei klassifitseerita määruse (EÜ) nr 1272/2008 järgi

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/37/EÜ, 29. aprill 2004, töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainetega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (kuues üksikdirektiiv nõukogu direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02004L0037-20220405>

³ Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest, seletuskiri: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016PC0248&from=EN>

⁴ IARC(2012) <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100C/mono100C-14.pdf>

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006

kantserogeeniks, on olemas piisavalt tõendeid selle mõjuri kantserogeensuse kohta⁶ ja see kuulub kantserogeen käsitleva direktiivi 2004/37/EÜ kohaldamisalasse.

Lisaks on sissehingatava kristallilise ränidioksiiditolmu erinevad esinemisvormid ohtlike kemikaalide määruse lisas olnud nimetatud kantserogeenseteks aineteks, selle tõttu lisatakse ka üldnimetajale tähis „C“, mis tähistab kantserogeenset ainet.

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse lisatava aine nimetus, mis asendab eemaldatavaid aineid ja nende piirnorme
<ul style="list-style-type: none"> Kvarts, peentolm 0,1 mg/m³; C mäрге (kantserogeenne aine) 	14808-60-7	Sissehingatav kristalliline ränidioksiiditolm; 0,1 mg/m³ (8 tunni piirnorm)
<ul style="list-style-type: none"> Kristobaliit, peentolm 0,05 mg/m³; C mäрге (kantserogeenne aine) 	14464-46-1	C mäрге (kantserogeenne aine) ja mäрге 1 ⁷
<ul style="list-style-type: none"> Tridümiit (peentolm) 0,05 mg/m³; C mäрге (kantserogeenne aine) 	15468-32-3	

Ränidioksiid (SiO₂) on IV rühma metallioksiid, mis esineb looduslikult nii kristallilises kui ka amorfses vormis. Tuleb eristada, et Eesti õigusaktides on kehtestatud ränidioksiiditolmu CAS numbriga 7631-86-9 (peentolm) piirnorm (2 mg/m³), mille puhul peentolm on määratletud osakestena, mille läbimõõt on alla 2,5 mikromeetri ja mis võivad sattuda alveoolidesse sissehingatava õhuga (sissehingatav fraktsioon). Tegemist on ränidioksiidiga, mis esineb amorfses olekus (ei ole kristalliline), mille ränidioksiidi sisaldus on aines 99% ja rohkem. **Tegemist ei ole piirnormiga, mis määrab piirnormi mõjurile „sissehingatav kristalliline ränidioksiiditolm“.** Piirnormi täpsustamiseks lisatakse selle nimetusse oleku defineerimiseks sõna *amorfne*.

Lisas oleva aine nimetus	Aine CAS number	Eelnõuga muudetakse aine nimetust järgnevalt:
Räni (räni dioksiid) (peentolm)	7631-86-9	Räni (räni dioksiid) (peentolm) (amorfne)

Lisas esitatud piirnormidest kinnipidamine töökeskkonnas aitab ennetada töötajate haigestumist ohtlikest kemikaalidest põhjustatud haigustesse. Seetõttu on eriti oluline, et piirnormid ja mõjurid oleksid üheselt mõistetavad.

Muudatuste paremaks jälgimiseks on ohtlike kemikaalide lisas muudatused jäetud jälgitava funktsiooniga.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on tehnilist laadi. Ohtlike kemikaalide loetelu korrastamisega tagatakse kooskõla Euroopa Liidu õigusega (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/37/EÜ ning direktiiviga (EL)

⁶ Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest, seletuskiri: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016PC0248&from=EN>

⁷ Mäрге 1 definitsioon: Peentolm koosneb alla 2,5-mikromeetrise läbimõõduga osakestest, mis võivad jõuda koos sissehingatava õhuga kopsu alveoolidesse (respireeritav fraktsioon).

2017/2398). Piinormide ühetaolise kohaldamisega välditakse Euroopa Liidu õigusega kehtestatud ohtlike kemikaalide piinormide vastuolusid.

4. Määruse mõjud

Ohtlike kemikaalide loetelu korrastamisega seotud tehnilised muudatused (aine eemaldamine, aine nimetuse täiendamine) on õiguselgust parandavad ning ei too kaasa mõjusid.

Eelnõuga tehtaval muudatusel, millega täiendatakse ohtlike kemikaalide määruse lisa uue ohtliku kemikaali ja tema piinormiga võib tuvastada sotsiaalse mõju, majandusliku mõju ning mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele, kuludele ja tuludele. Muudatustel puudub mõju regionaalarengule ning riigi julgeolekule ja rahvusvahelistele suhetele.

Muudatus 1: mõjuri „sisse hingatav ränidioksiidtolm“ lisamine ja piinormi kehtestamine

Hetkel kehtivas Eesti õiguses ei ole mõjurile „sissehingatav kristalliline ränidioksiidtolm“ kokkupuute piinormi kehtestatud kuna kristalliline ränidioksiid esineb eri vormides ning Eesti õiguses käsitletakse kristallilise ränidioksiidtolmuna kolme töökeskkonnas peamiselt esinevat vormi: kvarts (peentolm) piinormiga 0,1 mg/m³, kristobaliidi peentolmu piinormiga 0,5 mg/m³ ja tridümiidi peentolmu piinormiga 0,05 mg/m³.

Eelnõuga lisatakse ohtlike kemikaalide määruse lissasse mõjur „sissehingatav kristalliline ränidioksiidtolm“ piinormiga 0,1 mg/m³ (piinorm 8 tunni kohta). Uus mõjur koondab enda alla oluliselt rohkem kemikaale ning piinorm kehtib ühtse piinormina kõikidele järgmistele erivormidele: α-kvarts, β-kvarts, α-tridümiit, β-tridümiit, α-kristobaliit, β-kristobaliit, keatiit, koesiit, stišoviit ja moganiit. Selle muudatusega seoses eemaldatakse varem kehtinud kvartsi, kristobaliidi ja tridümiidi piinormid.

Kuigi uue mõjuri piinorm on leebem kristobaliidi ja tridümiidi osas võrreldes varem kehtinud piinormidega nendele ainetele, läheb uue mõjuri lisamisega töökeskkonna mõistes nõue rangemaks, sest lisatav mõjur hakkab töökeskkonnas reguleerima rohkem kemikaale (keatiit, koesiit, stišoviit ja moganiit, mis varem polnud reguleeritud).

Muudatus avaldab mõju töötajatele, tööandjatele, mõõtelaboritele ja riigiasutustele.

Mõju sihtrühm 1: töötajad, kes võivad puutuda töötamisel kokku sissehingatava kristallilise ränidioksiidtolmuga.

Statistikaameti andmetel oli 2021. aastal Eestis kokku 582 600 palgatöötajat. Peamised tegevusalad, kus võib töökeskkonnas toimuda kokkupuute eelnõus märgitud sissehingatava kristallilise ränidioksiidtolmuga on ehitus, kaevandus, klaasitööstus, keraamikatööstus. Nimetatud tegevusaladel töötab kokku ligi 50 000 palgatöötajat. Mõjutatud sihtrühm on keskmine, kuna on suurem kui 5% kõikidest palgatöötajatest.

Mõju valdkond 1: sotsiaalne mõju

Kuna lisatav aine hõlmab rohkem kemikaale, millele piinorm kohaldub, siis kaitseb töökeskkonnale rangemate nõuete kehtestamine töötajate tervist. Eelnõus esitatud „sissehingatava kristallilise ränidioksiidtolmu“ piinormist kinnipidamine töökeskkonnas aitab ennetada töötajate haigestumist ohtlikest kemikaalidest põhjustatud haigustesse (nt nahahaigused, allergeenidest põhjustatud kutsehaigused, kutsemürgistused, kopsukahjustused, vähk). Ebasoovitavate mõjude risk on väike, sest muudatusel on selgelt positiivne mõju – suureneb töötaja kindlustunne, et töötamine muutub ohutumaks ja töötaja tervist säästvamaks.

Mõju ulatus ja sagedus on eeldatavalt väike, sest muudatus avaldab mõju vaid ohtliku kemikaaliga kokkupuutel ehk kindlatel juhtudel, kui aine esineb töökeskkonnas ning ka sellisel juhul ei pruugi puudutada see kõiki töötajaid. Tulenevalt töötajate tervise kaitse vajadusest on siiski muudatuse mõju sihtrühmale oluline.

Mõju sihtrühm 2: tööandjad, kelle ettevõttes tööprotsesside käigus võivad töötajad kokku puutuda eelnõus nimetatud „sisse hingatava kristallilise ränidioksiidiga“.

Statistikaameti andmetel oli 2021. aastal Eestis kokku 145 717 ettevõtet/asutust. Eelnõus märgitud sissehingatava kristallilise ränidioksiiditolmuga võib toimuda kokkupuude ehituses, kaevanduses, klaasitööstuses, keraamikatööstuses. Peamine tegevusala on ehitus. Statistikaameti andmetel oli 2021. aastal Eestis ligi 15 000 ehitusettevõtet. Mõjutatud sihtrühm on keskmine, kuna on suurem kui 5% kõigist ettevõtetest Eestis.

Mõju valdkond 1: majanduslik mõju

Uue kemikaali lisamine ohtlike kemikaalide loetellu toob tööandjale kaasa täiendavad kulutused, kuna ohtlike kemikaalide käitlemisel ettevõttes on tööandja kohustus võtta tarvitusele kõik abinõud, et kaitsta töötajate tervist kemikaalidest lähtuva võimaliku terviseohu eest. Tööandja peab vajadusel korraldama täiendava töökeskkonna riskianalüüsi, kaardistama töökeskkonnas esinevad kemikaalid ning tegema ohtlike kemikaalide sisalduse uued mõõtmised töökeskkonnas. Muudatus võib kaasa tuua vajaduse läbi viia töötajate ja töökeskkonnavolinike täiendav juhendamine, töö ümberkorraldamine, ventilatsioonisüsteemi parendamine, võtta kasutusele uusi isikukaitsevahendeid jne.

Muudatusel on tööandjatele ka positiivne majanduslik mõju. Töökeskkonnas ohtlike kemikaalide käitlemisele täiendavate nõuete kehtestamine aitab vältida tööga seotud tervisekahjustuste, sh vähi tõttu töötajate kaotamist või töövõimetuse tõttu eemal viibimist ja vähendab kulutusi uute või asendavate töötajate otsimisele ja juhendamisele.

Muudatuse majanduslik mõju tööandjatele on väheoluline, kuna mõju sagedus avaldub ebaregulaarselt, mõju ulatus ei eelda tööandjate käitumises erilisi muutusi. Tööandja peab ka kehtivate õigusaktide alusel tagama töökeskkonnas ohutust, kaardistama riske ja maandama neid. Ebasoovitavate mõjude risk on väike.

Mõju valdkond 2: sotsiaalne mõju

Kavandatav muudatus suurendab tööandjate vastutust töötajatele ohutu töökeskkonna loomisel, parandab sotsiaalset keskkonda ettevõttes. Muudatus suurendab eelduslikult ka tööandjate endi vajadust töötervishoiu- ja tööohutusalasid teadmisi täiendada ning oma ettevõttes esinevate keemiliste ohuteguritega kursis olla, mis kokkuvõttes parandab üldist töötervishoiu- ja tööohutusalasid olukorda ettevõtetes ning teadlikkust.

Muudatuse sotsiaalne mõju tööandjatele on väheoluline, kuna mõju sagedus avaldub ebaregulaarselt, mõju ulatus ei eelda tööandjate käitumises erilisi muutusi ja ebasoovitavate mõjude risk on väike.

Mõju sihtrühm 3: Tööinspeksioon

Mõju valdkond: mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele, kuludele ja tuludele

Muudatuse tulemusel võib suureneda mõnevõrra Tööinspeksiooni töökoormus, kuna Tööinspeksioon peab teostama järelevalvet ning vajadusel andma nõu töökeskkonnas esinevate uute keemiliste ohutegurite osas.

Muudatus mõjutab vaid ühte riigiasutust ehk mõjutatav sihtrühm on väike. Mõju ulatus on väike, kuna muudatusega ei kaasne Tööinspeksiooni käitumises suuri muutusi. Mõju sagedus on keskmine, sest tegevus on küll reeglipärane, kuid mitte igapäevane. Negatiivse iseloomuga mõjud puuduvad. Kokkuvõttes on mõju Tööinspeksioonile väheoluline.

Mõju sihtrühm 4: mõõtelaborid

Ohtlike kemikaalide sisaldust õhus mõõdavad Eesti Akrediteerimiskeskuse poolt akrediteeritud mõõtelaborid. Eesti Akrediteerimiskeskuse kodulehe andmetel mõõdavad kemikaalide sisaldust õhus kuus laborit: VKG OIL AS, Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ, Terviseameti kesklabori keemialabor, Terviseameti Tartu labor, Ökosil AS ja Eesti Energia AS ökoloogialabor. Terviseameti laboritel on olemas tehniline võimekus mõõta suurema osa direktiiviga kaasnevate kemikaalide sisaldust töökeskkonna õhus. Labor on valmis välja arendama ka uusi mõõtmismetoodikaid puuduolevate meetodite osas, kui sellekohane nõudlus tekib.

Mõju valdkond: majanduslik mõju

Muudatusel on sihtrühmale nii positiivne kui negatiivne mõju. Eelduslikult suurendab muudatus nende mõõtelaborite töökoormust, kes on akrediteeritud mõõtma ohtlike kemikaalide sisaldust töökeskkonna õhus ja seeläbi mõjub muudatus läbi nõudluse suurenemise positiivselt. Kui mõne ohtliku kemikaali mõõtmist pole siiani tellitud, võib osutada vajalikuks uue mõõtemetoodika väljatöötamine, reaktiivide tellimine ja metoodika katsetamine. Üksikanalüüside jaoks metoodika arendamine on kulukas.

Muudatusega mõjutatud sihtrühm on väike, kuna ohtlike kemikaalide sisaldust õhus mõõtvaid laboreid on vähe. Mõju esinemise sagedus ja ulatus on keskmine, kuna on regulaarne tegevus ning sihtrühma käitumises võivad kaasnedä muudatused. Eelduslikult ei too muudatus kaasa olulisi kohanemiskulusi. Kokkuvõttes on mõju sihtrühmale väheoluline.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamisega ei kaasne riigieelarvele lisakulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks ministeeriumitele ning arvamuse avaldamiseks Eesti Tööandjate Keskkliidule, Eesti Ametiühingute Keskkliidule, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioonile, Teenistujate Ametiliitude Keskkorganisatsioonile TALO, Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liidule, Eesti Rõiva- ja Tekstiiliidule, Eesti Keemiatööstuse Liidule, Eesti Elektroonikatööstuse Liidule, Eesti Mõõblitootjate Liidule, Eesti Ehitusettevõtjate Liidule, Eesti Masinatööstuse Liidule, Eesti Plastitööstuse Liidule, Tööinspektsioonile, Eesti Töötervishoiuarstide Seltsile, MTÜ-le Eesti Personalijuhtimise Ühingu PARE, Terviseametile, VKG OIL AS-ile, Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ-le ja Ökosil AS-ile.